

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษาแต่ละระดับต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจะต้องจัดให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสภาพต่าง ๆ เหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เนื่องจากอิทธิพลและแรงผลักดันต่าง ๆ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง จึงจะทำให้การดำเนินงานพัฒนาการศึกษามีประสิทธิภาพ เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญยิ่งขึ้น เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป บุคคลที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาค่าทรงหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิทยาการต่าง ๆ การประถมศึกษาควรที่จะได้รับความสนใจและปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของส่วนบุคคลและส่วนรวม เพราะการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษากากังคัก จึงมีความสำคัญมากซึ่งรัฐจำเป็นต้องจัดให้กับประชาชนในประเทศอย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตต่อไป ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในทุกประเทศว่า การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งยังใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดระดับการพัฒนาประเทศด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529 : 6) รัฐจึงได้ให้ความสำคัญแก่การศึกษาระดับนี้ค่อนข้างสูง

การจัดการศึกษากากังคักให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงทุกคนนั้น เป็นหน้าที่สำคัญของรัฐตามสิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานที่ทุกประเทศยอมรับปฏิบัติ สำหรับประเทศไทยได้ดำเนินการมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประเทศไทยได้แผนการศึกษาชาติ ได้กำหนดการศึกษากากังคักอยู่ใน "การศึกษาระดับประถมศึกษา" ปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับนี้ยึด พ.ร.บ.ประถมศึกษา 2523 เป็นหลัก โดยใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521 กำหนดระยะเวลาของหลักสูตรไว้ 6 ปี (ป.1-ป.6)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับ บังคับ หรือที่เรียกว่า "การศึกษาระดับประถมศึกษา" ตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษาดังกล่าวแล้ว โดยจะต้องจัดให้แก่เด็กที่อยู่ในเกณฑ์บังคับทุกคนทั่วประเทศ และให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร ซึ่งมีปริมาณงานในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น นักเรียน 6,508,000 คน โรงเรียน 31,232 โรง บุคลากร 389,823 คน ฯลฯ (สปช 2529 : 46) บุคลากรและ โรงเรียนเหล่านี้กระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ ซึ่งโรงเรียนก็มีความแตกต่างกันคือ มีโรงเรียน ตั้งแต่ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดเล็กสุด นอกจากนี้ยังมีความ แตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ บุคลากร ปัจจัยสภาพแวดล้อมและทรัพยากร ในท้องถิ่นที่สนับสนุนการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการจัดรูปแบบของการบริหารให้โรงเรียน ต่าง ๆ มีโอกาสได้ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกันให้มากที่สุด

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในรูปแบบของกลุ่มโรงเรียนเกิดขึ้นครั้งแรกระหว่าง ปี พ.ศ.2496-2497 ณ อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี และได้เผยแพร่ออกไปสู่โรงเรียนประจำบาล ทั่วราชอาณาจักร (สำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร : หน้าคำนำ)

การรวมตัวกันเป็นกลุ่มโรงเรียนเพื่อบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการทำให้เกิดการ ระดมพลังความคิดในการทำงานของโรงเรียนในกลุ่ม เพราะโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีความสามารถ หรือความชำนาญที่เป็นเอกลักษณ์และแตกต่างกันไป บุคลากรในแต่ละโรงเรียนก็มีความถนัด ความ สามารถต่างกัน ถ้ามีการรวมตัวกันการปรึกษาหารือ ร่วมกันวางแผนภายในกลุ่ม น่าจะเกิดผลดี ในการจัดการศึกษามากกว่าที่โรงเรียนจะทำโดยลำพัง เนื่องจากโรงเรียนภายในกลุ่มจะได้ช่วย เหลือกันเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ดังที่ ศกาทิพย์ แก้วฉวีรังษี (2524 :7) กล่าวถึงประโยชน์ของการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนว่า กลุ่มโรงเรียนมีประโยชน์ในด้านพัฒนา การศึกษา การยกระดับมาตรฐานการศึกษา การใช้หลักสูตร การเลือกวิธีการเรียน การวัดผล การประเมินผลการศึกษา และยังควบคุมมาตรฐานการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน

นอกจากนี้การบริหารงานในรูปแบบของกลุ่มโรงเรียนยังทำให้เกิดความคล่องตัวในการ บริหารงาน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นองค์กรขนาดใหญ่ทำให้ ลำบากในการบริหารงานและควบคุมดูแลให้ทั่วถึง เพราะโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีความ แตกต่างกัน

จากเหตุผลและแนวคิดต่าง ๆ จึงพอสรุปถึงความจำเป็นที่ต้องมีกลุ่มโรงเรียนดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนในกลุ่มเดียวกันได้ช่วยเหลือกันให้มีมาตรฐานทางการศึกษาเท่าเทียมกัน
2. เพื่อให้โรงเรียนในกลุ่มได้ช่วยเหลือกันในทุก ๆ ด้าน
3. เพื่อให้โรงเรียนในกลุ่มได้วางแผนการทำงานร่วมกัน
4. การที่โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน สถาปโรงเรียนคล้ายคลึงกันย่อมสะดวกในการจัดการศึกษาและการนิเทศการศึกษายภายในกลุ่ม

กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานและได้มีการประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติมาเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระเบียบต่าง ๆ ให้เหมาะสม จนกระทั่งในปี พ.ศ.2529 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้กลุ่มโรงเรียนสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานและให้โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้ร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ตามเป้าหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521

วัตถุประสงค์ของการจัดกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษานั้น มีจุดมุ่งหมายในเชิงบริหารคือให้เกิดเอกภาพ (Unity) ในการบริหารให้มีประสิทธิภาพ มีการช่วยเหลือรวมกลุ่มดูแลกัน ซึ่งการรวมกลุ่มย่อมสะดวกต่อการตรวจเยี่ยมและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกัน

และวัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ จุดมุ่งหมายในเชิงวิชาการ คือให้กลุ่มโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาวิชาการได้ เพราะถ้าต่างโรงเรียนต่างพัฒนาตามกำลังความสามารถ ถึงแม้จะทำให้ได้ก็ไม่ได้ผลอย่างเต็มที่ เนื่องจากโรงเรียนแต่ละโรงเรียนย่อมมีข้อจำกัด แต่หากกลุ่มโรงเรียนได้นำปัญหาในการทำงานมาพิจารณาร่วมกันเพื่อปรับปรุงงานวิชาการตามหลักสูตร จะทำให้กลุ่มโรงเรียนสามารถวางแผนร่วมกันเพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ร่วมกันมากที่สุด หรืออาจมีการตกลงแลกเปลี่ยนทรัพยากรซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในกลุ่มย่อมจะมีจุดเด่น จุดด้อย ไม่เหมือนกัน วัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือกันด้านวิชาการนี้ ปรากฏในระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2529 เกี่ยวกับโครงสร้าง

และวิธีการแบ่งกลุ่มโรงเรียน ข้อ 7 และ ข้อ 8 ซึ่งระบุไว้ดังนี้

ข้อ 7. ให้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนโดยรวมโรงเรียนภายในเขตความรับผิดชอบของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเข้าเป็นกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้ทรัพยากรดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความเสมอภาคในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ข้อ 8. กลุ่มโรงเรียนต้องจัดให้โรงเรียนในกลุ่มร่วมมือสนับสนุนกันในด้านวัสดุ อุปกรณ์ กำลังงาน และกำลังความคิด เพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาต้องรับผิดชอบนอกเหนือไปจากงานบริหาร งานวิชาการเป็นบทบาทที่สำคัญของกลุ่มโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพของงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา และการบริหารงานทุกด้านของกลุ่มโรงเรียนย่อมมีจุดมุ่งหมายให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงคุณภาพของงานวิชาการนั่นเอง ดังที่ พันส์ หันนาคินท์ (2513 : 225) ใ้กล่าวว่า งานหลักในการบริหารโรงเรียนน่าจะเป็นงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนหรืองานวิชาการ และสุคใจ เหล่าสุนทร (2505 : 7) มีความเห็นว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของหน่วยงานทางการศึกษา งานวิชาการจึงสำคัญเป็นอันดับแรก สถาบันจะที่จะเลวขึ้นอยู่กับฝ่ายวิชาการ ถ้าฝ่ายวิชาการอ่อน ฝ่ายอื่นก็จะอ่อนตาม

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะได้มีความพยายามอย่างยิ่งยวดอยู่หลายประการที่จะช่วยสนับสนุนการทำงานของกลุ่มโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น การพัฒนากลุ่มอย่างมีระบบก็ยังคงต้องได้รับการพิจารณาควักกันไป เพราะเป็นปัจจัยและแนวทางหลักในอันที่จะช่วยปรับปรุงการจ้ดองค์กรและการบริหารการประถมศึกษาในด้านการจัดสรรทรัพยากร การฝึกอบรมครู การวิเคราะห์ปัญหา และการกระตุ้นให้รู้จักสรรหาวิธีที่จะใช้แก้ปัญหา ถ้าหากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต้องการให้เป็นไปตามนโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กดังที่เคยกล่าวไว้แล้ว และขณะเดียวกันก็เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 หมวด 4 ที่ว่า "ให้รวมโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแล้วแต่กรณีหลายโรงเรียนเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มโรงเรียน..." จากการศึกษาที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ออกระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษา

ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงาน การให้บริการและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงาน กลุ่มโรงเรียนคามระเบียงที่ทางคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดขึ้นใหม่นี้

เขตการศึกษา 9 ประกอบด้วย 5 จังหวัดคือ ขอนแก่น หนองคาย เลย สกลนคร และอุดรธานี มีกลุ่มโรงเรียนทั้งสิ้น 492 กลุ่ม เนื่องจากเขตการศึกษา 9 เป็นเขตซึ่งมีสภาพ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์แตกต่างกัน กล่าวคือในคอนเหนือมีภูเขาสลับซับซ้อน เช่น จังหวัดเลย ทางตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือมีภูเขา พื้นราบและคดโค้งแม่น้ำโขง คอนกลางและคอนใต้ ของเขตการศึกษาเป็นพื้นราบและค่อนข้างกันดาร ประชาชนจำนวนหนึ่งอพยพมาจากดินแดนซึ่ง เป็นประเทศลาวในปัจจุบัน คนไทยในแต่ละกลุ่มเหล่านี้มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี แตกต่างกันในรายละเอียด เช่น โข่ง ภูไท แสก ฯลฯ นอกจากนี้เขตการศึกษา 9 ยังเป็นพื้นที่ซึ่งเคยอยู่ ใต้อิทธิพลของผู้ก่อการร้าย มีการแทรกซึมจากกลุ่มคนต่างชาติที่ไม่ปรารถนาดีต่อประเทศไทย สภาพเหล่านี้มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา และจากรายงานผลการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530 : 12) พบว่าในการจัดอันดับคุณภาพของ นักเรียนทุกกลุ่มประสบการณืถึง 13 เขตการศึกษา พบว่า ในปีการศึกษา 2527 เขตการศึกษา 9 อยู่ในอันดับที่ 11 ปีการศึกษา 2528 อยู่ในอันดับที่ 12 และในปีการศึกษา 2529 อยู่ในอันดับ ที่ 10 เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าเขตการศึกษา 9 มีอันดับคุณภาพของนักเรียนอยู่ในกลุ่มต่ำ จึง จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน ดังประสิทธิ คาตินิจ (ประสิทธิ คาตินิจ, 2518 : 9) ได้กล่าวว่า "ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนหนึ่งที่ควรได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และช่วยเหลือเพราะมีปัญหาเกิดขึ้นหลายด้านทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงควรที่จะช่วยกันพัฒนาใน ทุก ๆ ด้านให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา" ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ในเขต การศึกษา 9 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารทางวิชาการของครูวิชาการประจำ สำนักงานกลุ่มโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ซึ่งในปัจจุบันไม่มีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องนี้มาก่อน ข้อค้นพบจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดวิธีการให้บริการและการปฏิบัติงานของครู วิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริการทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 9
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการให้บริการทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 9

คำถามเพื่อการวิจัย

1. ครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ระดับประถมศึกษาได้จัดกิจกรรมอะไรบ้างในการให้บริการทางวิชาการแก่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 9 และมีวิธีการจัดอย่างไร
2. ครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ประสบปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการให้บริการทางวิชาการ

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาวิธีการดำเนินการให้บริการและการปฏิบัติงาน ในภารกิจของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 9 ซึ่งมีขอบข่ายงาน ดังนี้
  - 1.1 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับศูนย์วิชาการและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน
  - 1.2 ช่วยเหลือและสนับสนุนงานของครูวิชาการกลุ่ม
  - 1.3 ปฏิบัติงานทางวิชาการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากประธานกลุ่ม หรือ หัวหน้าสำนักงาน
2. ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริการทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ตามขอบเขตงานที่ระบุในข้อ 1

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การรวมโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเข้าเป็นกลุ่มโรงเรียนตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ.2529

2. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน หมายถึง คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2529 ซึ่งประกอบด้วย ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนภายในกลุ่มเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและครูสายผู้สอนอีกจำนวนกึ่งหนึ่งเป็นกรรมการ ซึ่งได้มาจากการเลือกตั้ง

3. หัวหน้าสำนักงานกลุ่ม หมายถึง ครูผู้สอนโดยประธานกลุ่มเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลุ่มและเสนอให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอแต่งตั้ง

4. ครูวิชาการสำนักงาน หมายถึง ครูผู้สอนโดยประธานกลุ่มเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลุ่มแล้วเสนอให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอแต่งตั้ง

5. การบริการทางวิชาการ หมายถึง การช่วยเหลือ สนับสนุนในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนภายในกลุ่ม ครูวิชาการกลุ่มให้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6. เขตการศึกษา 9 หมายถึง เขตปฏิบัติการทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดสกลนคร

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ในการที่จะให้บริการทางวิชาการแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม

2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน หัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนสามารถให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมายแห่งการตั้งกลุ่มโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 จำนวน 5 จังหวัดคือ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย จังหวัดสกลนคร และจังหวัดอุดรธานี มีกลุ่มโรงเรียน 492 กลุ่มโรงเรียนโดย ศึกษาจากกลุ่มประชากร รวมประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 365 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 1 ฉบับ เพื่อสอบถามครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการบริการทางวิชาการ วิธีการจัดกิจกรรม และปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการบริการทางวิชาการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียนระดับประถมศึกษา (สปช) เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) และแบบปลายเปิด (open-ended)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการบริการทางวิชาการและการปฏิบัติการกิจของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (open-ended)

การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน โดยยึดหลักการตามบทบาทหน้าที่ของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียนที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2529 ซึ่งประกอบด้วย การบริการทางวิชาการ การดำเนินงานของศูนย์วิชาการ และงานห้องสมุด กลุ่มโรงเรียน

2. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
  3. สร้างแบบสอบถามขั้นต้น
  4. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาแก้ไขและรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข
  5. ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมแบบสอบถามใหม่ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
  6. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยพิจารณาแก้ไข
  7. นำคำแนะนำ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามมาขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์ครบถ้วน
  8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ ในเขต 9 ด้วยตนเองเพื่อให้ทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดส่งต่อไปยังกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองเป็นบางส่วน และส่วนใหญ่ใช้บริการทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด 5 จังหวัดในเขตการศึกษา 9 เพื่อขอความร่วมมือไปยังครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 9

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและมีความสมบูรณ์ทั้งหมดไปวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายข้อ โดยหาค่าสถิติเป็นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียนระดับประถมศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายข้อ

และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการบริการทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายชื่อ และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนแบบสอบถามปลายเปิด ใช้วิธีการจัดลำดับเนื้อหาหาความถี่ และวิเคราะห์เนื้อหา

การนำเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยลำดับชั้นของการนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำนียามที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และลำดับชั้นการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง ความหมายลักษณะและองค์ประกอบของการบริการทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 4 กล่าวถึง การวิเคราะห์และผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในส่วนสุดท้ายจะเป็นบรรณานุกรมและภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย